

järrele ei jäeks. Nõnda seisis se ilm, kui Jumal isse temma peale allastata endalle nõuks wöttis, ühhel wišil, mis segi ei oleks aimanud. Selle sure nõu täiens-dajaks olli Martin Luther, üks pühha mees Saffa maal, üks mees, kes walgust jälle ilmale tõi, mis inimesed ärra lämmataanud ja ärra kaotanud ollid, ja tema siis ka se ongi, kes sedda inimese waimo lahti teggi ruimalushest ja äbbist, kes määruimala tenistust ãwitas ja ühte uut ja õntsat ellu ma peale tõi, kes lubba andis järtele mõttelda ja töös ja waimus Jumalat tenida walgusse sees, kõigest rojjast jo ebbaußust peästetud. Martin Luther sündis sel 10 Novembri su päeval 1483 Eislebeni linnas Saffa maal. Temma issa, nimega Hans Luther, olli mäemees ja ellas oma abikasaga, selle nimi Margaretha Lindemann olli, ansalt ja waggadusse sees. Sedda weikest Lutherust sadeti jo wäga norelt foli, nõnda norelt, et, kui alb ãm olli, tema ema tedda sülles siina ja pärast sealt jälle taggasid kandis. Nõnda kaewis tema öppetusse sees ja sure inuga öppides üleiss. Melliteistkünnend aastab waana panti tedda jo ühhe kõrgema foli sisse; pärast aastat jälle ühhe teise sisse, ja sealt läks tema siis Erfurti linna studirima. Siin leidis tema ešsimest korda ühte bibli, lugges tedda ja leidis, et kõik se, mis papst öppetab ja öppetata lasseb, foggoniste bibli ramatus wõerasi assi on, koskogilki sedda ei seisa, mis tema uskuväa sunnib.

Luther mõttles paljo selle ülle järrele, agga se, mis inimesele jo lapsest sanit ifla ette ütteldud, öppe,

tud ja süddamesse pantuo en üm juur ja pühha tõdus, kui middagi, mis jures igauks töölist ja wagga näggo teeb, se jääb temale ifla süggawalle süddamesse ja warrisemissega assub ta selle jute, et tedda sõideld a, tedda walletsi leida. Nõnda olli fa se siis meie Lutherussega se luggu. Tema mõttes ifka, et kõik need äbriteud, need ilmütlematta fõlwturmad kõmed ja wäärtenis-tusse sõggedussed, mis risti ussu ferrifutes fui kõmedid tehti, just selle wästu mis Kristus isse ütleb: Jumal en üks waim, ja fa pead tedda waimus ja töös pakluma, ei mitte wâhaspidise kõmbetega, mis tema ees middagi ei kõlba, ükspäiniss nende allamatte preestrite ja mugide polest sündissid, kes oma meletvalle järrele ilm papsti teadmatta sedda pühha taewaliku asja ruum-lusse polest äbbiks teggid; tema mõttes, et se ferriku issa isse, se papst, ilmotisata pühha, puhbas ja kõrge en, kui Jumal oma troni peal taewas, kedda walgi ja ülematta pühhadus ja selgus ümberfattab. Nõnda mõttes temast Luther. Ko ammuigi pölles salla, se bibli luggemisse läbbi üllessüüdetud, Lutherusse waimus se waew, se ülematta iggatsemiñe, fa ferriku tenis-tusse sisse astuda: agga tema issa, kes temast ühte sõedusse tundjat, ühte fohto issandat olleks tehta tabtnud, vlli epis selle wästo, ja se assi teggi Lutherusele mõnda kurba silma pilka. Tema mõttes, mis on kõik se ello siin ilmas, mis annab se rikkus ehk warra ehk kõrge au inimeste ees, kui mul sedda iggarwest warra ei olle. Ferriku tenistusse, seal olleks ma Jumalal